

Méhkeréki gyökerű gyógyítók/ Medici cu rădăcini în Micherechi

Ezzel a címmel jelent meg 2019-ben Gyulán a kétnyelvű, magyar–román kiadvány. Szerkesztői annak az érdekes helyzetnek járnak utána, miként alakult a mintegy kétezer lakosú Méhkerék élete úgy, hogy a község fiataljai évtizedek óta oly szívesen választják hivatásuknak az egészségügy szolgálatát. A szerkesztők a kiadványban ötvennyolc orvos, tizennégy fogorvos, nyolc állatorvos, és kilenc gyógyszerész életútját mutatják be. A kiadványban egy tanulmány is megjelent **Bayer Árpád, Bodonysorsolya, Lajkó Gergely** és **Vida Bence** tollából, mely az orvossá válás útját és népszerűségét kutatja a településen.

Összeállításunkban betekinthezünk az izgalmas könyvbe. Csokorba szedtük néhány méhkeréki kötődésű gyógyító vallomását is. Ismerjék meg őket!

Előszó

„Mindannyian, minden alkalommal párbeszédet folytatunk az őseinkkel, és talán még inkább, még titokzatosabb módon, az utódainkkal.”

(Martin Heidegger)

Ahogy telnek az évek, egyre többet gondolok gyermekkoromra, a szüleimre és a szülőfalumra, Méhkerékre. E Békés megyei községben kétezer ember lakik, akik három-négy évtizeddel ezelőtt közel 100%-ban román származásúak voltak. Ez volt Magyarország leghomogénebb román községe, az utcán az emberek egymással kizárólag románul beszéltek, az idősebbek közül sokan (köztük apai nagymamám) nem is tudtak magyarul.

A helyi termelőszövetkezet a gyenge minőségű, szikes talaj miatt nem tudott kellő megélhetést nyújtani a falu szorgalmas lakóinak. Az 1960-as években ezért indult el a földiázás, mely az akkori szinten elfogadhatóbb jövedelmet adott, és országos hírévé tette az itt termelt uborkát. Ezzel párhuzamosan váltak nemzetközileg is elismertté a méhkeréki táncok (amiben Kovács Tivadar hegedűjátékának és Nyisztor György nagybátyám táncművészetének volt múlhatatlan szerepe).

Közben teltek az évek, sokat változott a világ és így a falunk is, de a román gyökerek, a táncok és az uborka megmaradtak. Ezek jelentőségével talán nem mérhető össze, de figyelemre méltó és érdekes, hogy a község jelenlegi és korábbi lakói, vagy azok gyerekei között igen sok az orvos, az állatorvos, a gyógyszerész.

Többünkben felmerült a kérdés, hogy milyen okok húzódnak meg emögött. Lehet, hogy semmi különös, csak egy ilyen divat alakult ki a faluban. Ezek a szakmák elvégre biztos megélhetést is nyújtanak a művelőik számára. Ugyanakkor valószínűleg – falusi románként – sokunkban ott bujkált egy bizonyítani akarás is. Már harmincnyolc éve dolgozom orvosként a gyulai kórházban és mindig belső büszkeséggel töltött el, ha falumbéli orvost dicsértek. Nem méhkeréki származású kórházi munkatársak

is felhívták a figyelmemet arra, hogy ez a kis falu mennyi orvossal büszkélkedhet.

Simon-Jova Éva újságíróval és Nagyné Martyn Emília muzeológussal elhatároztuk, hogy összegyűjtjük és rendszerezzük az ide kötődő orvosokat, fogorvosokat, állatorvosokat és gyógyszerészeket. 2018 júniusában kezdtünk erről beszélni. Azóta is befejezték néhányan a tanulmányaikat, de bevettük az egyetemistákat is, hisz előbb-utóbb ők is ide tartoznak majd. Nehéz kérdés volt,

hogy ki számíton méhkerékinek. Aki ott született vagy ott nőtt fel? Aki egyszer is lakott ott, vagy akinek a szülei, esetleg nagyszülei laktak a községben? A válogatás szempontja végül az lett, hogy azokat tekintjük méhkerékinek, akik úgy érzik, hogy vannak méhkeréki gyökerei. Először csak egy jegyzéket kívántunk összeállítani az érintettekről, később felmerült, hogy egy kérdőívet töltsünk ki, majd utóbb, Simon-Jova Éva javaslata alapján úgy döntöttünk, hogy egy könyvet szerkesztünk az anyagból. Azt, hogy ez mennyire jó ötlet volt, most látom a szerkesztés alatt, mert a kiadvány révén megismerem a fiatal kollégákat, megtudom, hogy mit gondolnak a világ dolgairól. Bízom abban, hogy e kötet lehetőséget teremt a benne szereplőknek is egymás mélyebb megismerésére, és érdekes információkkal szolgál minden olvasó számára.

A kötetben szereplő valamennyi kollégának méhkeréki gyökerei, román ősei vannak. Ahogy a motóként írt heideggeri mondat sejteti, az ősök jelenléte ott lebeghet minden gondolatunk, tevékenységünk mögött. Sokat tanultunk, elvégeztük az egyetemet, s – József Attila szavaival szólva – látjuk, „mit ők nem láttak, mert kapáltak”, de ott vannak, amikor verset írunk, ők fogják ceruzánkat. Az egyéni boldogulás szempontjából a román gyökereknek 2018-ban el-

hanyagolható a jelentősége. Ugyanakkor a község büszke lehet arra, hogy ennyi orvos, fogorvos, állatorvos, gyógyszerész kötődik ide.

Megkértünk mindenkit, hogy írjon magáról, a munkájáról, a községhez, illetve hazai románsághoz kötődéséről. Nem szabtuk lényeges terjedelmi és formai korlátokat, mindenki azt írhatta, amit akart. A beküldött anyagot mi szerkesztettük egységes egészé. A bemutatás sorrendjét a különböző szakmákban az egyetem befejezésének (a még nem végzetek esetében a születés) éve határozta meg.

Egy magyar szociológiai felmérés szerint a huszonévesek többsége nehezen, vagy csak részben tudja az identitását meghatározni. Hátha ez a felmérés

segít az olvasónak elhelyezni magát a világban. Nekem, hatvan év felett is segített, és nagy szeretettel végeztem ezt a munkát. Remélem az olvasó is legalább ekkora szeretettel forgatja majd az elkészült kötetet.

Mivel nem szokványos, hogy a kétezer fős közösségből ilyen sokan választják ezeket a pályákat, megkérdeztünk szakértőket is arról, hogy lehet-e ennek valamilyen tudományos (szociológiai és más társadalomtudományi, lélektani vagy néprajzi) vetülete. Elindult a téma tudományos feldolgozása, melynek kezdeti eredményeit az e kötet végén olvasható igényes írás mutatja be.

Dr. Márk László

Dr. Kozma János (1933)

Beosztás: házi gyermekorvos

Jelenlegi lakóhely: Hódmezővásárhely

Szülők: Kozma János (1899), Csotye Mária (1906)

Szülők méhkeréki lakcíme: Méhkerék, Kossuth u. 42.

Középiskola: Arany János Gimnázium, Nagyszalonta; Erkel Ferenc Gimnázium, Gyula

Diploma megszerzésének helye: Szegedi Orvostudományi Egyetem

Diploma megszerzésének éve: 1958.

Szakterület: Csecsemő-gyermekgyógyászat

Jelenlegi munkahely: 1. sz. gyermekkorzet, Hódmezővásárhely, Lázár u. 10. (1963 novemberétől máig)

Az ország délkeleti részén, a román határhoz közeli Méhkeréken születtem 1933. január 25-én. Ez a kb. 1800-2000 lelkes település több mint 90%-ban román eredetű, zárt nyelvi közösség volt. Apai részről román, anyai ágon román-szlovák származásúnak vallhatom magam, ezek után én már csak „tisza magyar” lehetek. Szüleim egyszerű, puritán falusi emberek voltak. Édesapám hétgyermekes, nagyon szegény, napszámos szülők második gyermeke volt, édesanyám pedig két testvérevel együtt félárván nőtt fel, mert édesapja az I. világháborúban odaveszett.

Négyen voltunk testvérek, nővérem után a három fiú közül én jöttem elsőként világra. Sajnos már sem szüleim, sem Mária, György és Mihály testvérem nem él, a szűk családból egyedül maradtam.

Az elemi (akkor így hívták!) iskola első négy osztályát a szülőfalumban jártam, majd – mivel állítólag jófejű, jó tanuló voltam –, tanítóim kérésére és biztatására szüleim (nem kis anyagi áldozatot hozva), beírtak a nagyszalontai Arany János Gimnáziumba, melynek 1943 szeptemberétől vonattal naponta bejáró diákja lettem. 1944 őszén ért el bennünket a háború. Nagyszalonta Romániához került, így az első osztály elvégzésével gimnazista életem egy időre véget ért. Több mint két évig nem tanultam, az otthoni, falusi munkában vettem én is részt, mint kortársaim (vízhordás, jószágok ellátása, kapálás, aratásban való részvétel, krumpliültetés és szedés stb.).

A hosszú kihagyás után 1947-ben szüleim beírtak a gyulai gimnáziumba, különbözeti vizsgák teljesítése után mindjárt a negyedik osztályba (nyol-

cosztályos gimnázium volt). A kezdeti nehézségek után lassan, de javultak az eredményeim és 1952-ben sikeresen érettségiztem. Akkor természetesen a családban is téma volt a további sorsom, jelentkezek-e egyetemre?

Humán beállítottságú voltam, ezért elsősorban a tanári, jogászi, esetleg az orvosi pálya jött szóba. Nem lennék őszinte, ha azt mondanám (egyesek mintájára), hogy „már fiatal gyermekként is orvos szerettem volna lenni”. Emlékezetem szerint – noha sovány, válogatós gyerek voltam, de örökmozgó – egész gyerekkoromban orvost sem láttam közelről, leszámítva a gimnáziumi iskolaorvost. Szinte soha nem voltam beteg, így sem pozitív, sem negatív élményem nem volt az orvoslással kapcsolatban. Az, hogy végülis a szegedi Orvostudományi Egyetemre jelentkeztem, inkább ösztönös elhatározás volt, bár négy elemi végzett édesapámtól gyakran hallottam, hogyha ő tanulhatott volna, sebészorvos szeretett volna lenni. Akkor sem, azóta sem tudom, hogy édesapámban miért, s hogyan élt ez a vágy, hiszen soha nem operálták, kórházban is legfeljebb látogatóként járhatott.

1958-ben tisztességgel, jó eredménnyel elvégeztem az egyetemet, általános orvosi diplomát kaptam. Büszke és boldog voltam; egyrészt, hogy édesapám vágyát legalább részben teljesítettem (később sem lettem sebész), másrészt tudomásom szerint én voltam az első méhkeréki, aki orvos lett. Azóta őszinte örömmre, sok jó nevű, kiváló orvos került ki Méhkeréről.

Az egyetem utolsó, úgynevezett szigorló évét a hódmezővásárhelyi kórházban abszolváltam. Miért éppen Vásárhely? Egyszerű oka volt, menyasszonyom, későbbi feleségem (Bordács Erzsébet, 1936 – Mezőtúr) még egy évig Szegeden tanult a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán, matematika-fizika szakon szerzett „vörös diplomát” 1958-ban.

Vásárhely: teljesen idegenként érkeztem ide, előtte soha nem jártam itt. Rövid időn belül egyre jobban éreztem itt magam, egyre jobban tetszett a város, a barátságos emberek, az Ótemplom környéke, a sárga keramittéglás főutcák, a nyári belváros kissé poros, „álmos” hangulata, ami valami különös bájjal vonzotta magához az idegent.

A diploma megszerzése után a kórház és a gyermekosztály vezetője marasztaltak, állást ajánlottak, amit örömmel fogadtam el, így 1958. október 1-től a gyermekosztály orvosa lettem. Még ebben az évben megnősültem, vagyis menyasszonyommal végleg összekötöttük az életünket. Könnyített a sorsunkon, hogy feleségem is végzettségének megfelelő, jó állást kapott, és nyugdíjba vonulásáig a városban tanított. Közben igazi család lettünk, három gyermekünk született: 1959-ben László, aki jogász lett és 1963-ban az ikerlányok. Judit óvónő, Ágnes tanítónő. Gyermekünk az évek során tizenhárom unokával ajándékoztak meg bennünket, nagy-nagy örömünkre.

Dr. Rokszi Tibor (1957)

Beosztás: osztályvezető főorvos

Jelenlegi lakóhely: Gyula

Szülők: Rokszi Tivadar (1932), Netye Mária (1931)

Szülők méhkeréki lakcíme: Damjanich utca

Középiskola: Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Gyula

Diploma megszerzésének helye: Szegedi Orvostudományi Egyetem

Diploma megszerzésének éve: 1982

Szakterület: sebészet, érsebészet

Jelenlegi munkahely: Békés M. Központi Kórház Pándy Kálmán Tagkórház, Gyula, Érsebészeti Osztály

A szüleimmel nyolc éves koromban elköltöztünk Méhkerékről Gyulára. A Bălcescu Gimnáziumban érettségiztem. Eredetileg állatorvosi egyetemre készültem. A pályamódosításom háttérét egy praktikus és ma már szentimentálisnak ítélni lehet ok képezte. A történet lényege, hogy a pályaválasztások környékén egy nagyra becsült orvos közölte velem, hogy nagyapámnak csak hónapjai vannak, mert olyan beteg. Hál' istennek nem lett teljesen igaza a hónapok mennyiségét illetően. Az én kíváncsiságomat azonban az orvostudomány felé irányította. Ugyanakkor egy életre megtanultam, hogy felesleges jóslatokba nem bocsátkozunk, úgy gondolom, hogy mind a mai napig nem tudjuk biztonsággal megmondani, hogy ki meddig él. A pályaválasztásban nem voltak példaképeim, engem a megismerés és a tudás vágya ösztönzött. Mindenre kíváncsi voltam és vagyok. Mind a mai napig sok mindennel foglalkozom.

Öt évig dolgoztam a kórház gyermekosztályán, közben 1962-ben „Csecsemő és gyermekbetegségek”-ből tettem sikeres szakvizsgát. Vásárhelyen már 1963 ősztől kezdtek szervezni – a felnőtt körzetek mintájára – a gyermekkörzeteket, hogy az ezekben dolgozó gyermekorvosok magasabb szintű ellátást biztosítsanak a gyerekek számára. Ez az új feladat engem is vonzott, így lettem 1963. november 1-jétől az I. számú gyermekkörzet orvosa. Már régóta nyugdíjasként, de még ma is főfoglalkozású házi gyermekorvos vagyok, sok családnál már a harmadik nemzedéket gondozom, gyógyítom. 1982 és 1995 között saját körzetem ellátása mellett a város körzeti gyermekorvosainak csoportvezető főorvosa voltam.

Az elmondottak – leírtak is jelzik, hogy orvosi diplomám megszerzése óta egyetlen munkahelyem volt, van, a vásárhelyi gyermekegészségügyben dolgozom immár majd' hatvan éve (!).

Szerencsésnek tartom magam, hogy a szakmai és városi vezetés is méltányolta sok éves munkámat és az évek során több elismerésben részesültem, melyek közül a jelentősebbek: Hódmezővásárhelyi gyermekegészségügyéért díj, a Pro Urbe kitüntetés, a Pro Familiis díj és a Kárpát-medence házi gyermekorvosa elismerés, melyeket részben szakmai feltevéseim, de döntően a volt és jelenlegi pácienseim, illetve szüleik szavazatai alapján ítéltek oda.

A gimnázium harmadik osztálya utáni nyáron döntöttem el, hogy orvosi egyetemre jelentkezem. Szerencsére a szüleim képesek voltak biztosítani számomra, hogy egyetemre járhassak. Kitartó, úgynevezett „bulldog típus” vagyok, az orvoslás nagyon nagy kitartást igényel.

Szeretek mindig új dolgokkal szembesülni. Szerencsére a gyógyászat területén sok új dologgal találkozunk nap, mint nap. Ez azonban arra is figyelmeztet, hogy milyen keveset tudunk magunkról és a világról.

Az egyetem elvégzése után a mezőtúri kórház sebészeti osztályára kerültem, majd a gyulai érsebészetre, ahol az utóbbi években osztályvezető vagyok.

Arról, hogy miért is választotta ilyen sok méhkeréki gyökerű személy az orvosi pályát, azt gondolom, hogy orvosnak, állatorvosnak vagy gyógyszerésznek lenni rátermettség és főleg megfelelő mentális

képességet igényel. A méhkerékiek között talán több hasonló tulajdonságokkal rendelkező ember van. Valószínű, hogy a település kedvezőtlen gazdasági

és geopolitikai helyzete is több leleményességet igényel az ott lakóktól, ami a mentális képességekre jó hatással van.

Dr. Ticudean Nikoletta Janina (1994)

Szigorló orvostanhallgató

Jelenlegi lakóhely: Méhkerék

Szüllők: Ticudean Ioan Benjamin Carmin (1973), Juhász Flóra (1974)

Szüllők méhkeréki lakcíme: Kölcsey u. 6.

Közéiskola: Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Gyula

Egyetem: Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar

Szüleim első gyermekeként a gyulai kórházban születtem. A gyermekkoromat Méhkeréken töltöttem, és azóta is az szolgál állandó lakhelyemül, bár az egyetemi évek alatt többet tartózkodtam Szegeden. 2012-ben érettségiztem a gyulai Nicolae Bălcescu Román Gimnáziumban, ezt követően a Szegedi Tudományegyetemen folytattam tanulmányaimat. Jelenleg a szigorló évetem töltöm a Békés Megyei Központi Kórházban, ahol reményeim szerint a diploma megszerzése után munkába állhatok.

Az orvosi pálya választásában nem tudom meghatározni, pontosan mi is motivált, mert az orvossá válás gondolata mindig is ott lappangott bennem. Arra jól emlékszem, hogy gyermekkoromban szerettem az orvos szerepét eljátszani, a betegek szerepét pedig a babáim vagy a kisebb testvéreim töltötték be. Véglegesen a gimnázium harmadik osztályában döntöttem el, hogy az orvosi pályát választom, ekkor jött el az ideje annak, hogy a jövőmön komolyabban elgondolkozzam, és egy irányt válasszak magamnak a tanulmányokban is. Fakultatív órákat vehettünk fel a gimnáziumban, így én a biológiát és a kémiát választottam. A szüleim erősen támogattak a döntésemben. Bár az akarat megvolt bennem, az

ő támogatásuk nélkül nem biztos, hogy elindultam volna ezen az úton.

Arról, hogy miért választotta ilyen sok méhkeréki gyökerű személy az orvosi pályát, azt gondolom, hogy a méhkeréki emberek szorgalmasak és törekvők, ezért számomra nem meglepő, hogy sokan olyan pályát választanak, ahol lehetőség van az önfejlesztésre, a saját korlátok átlépésére egy magasabb szociális státusz eléréséhez.

A román nyelv ismerőjeként úgy érzem, hogy tanulmányaim során könnyebb volt a latin nyelvű kifejezéseket elsajátítanom, mivel a két nyelv nagyon hasonló. A jövőmet a gyulai kórházban tervezem, a román határhoz közel lévén nagy előnyt jelent, hogy beszélem a nyelvet.

Visszanézve az elmúlt öt évre azt tudom mondani, hogy minden nehézség ellenére sem bántam meg a döntésemet. Egyetértek a mondással, miszerint az orvosi pálya nem csak egy szakma, hanem olyan hivatás, amelynek egyik legnagyobb szépsége az, hogy tudunk segíteni az embereknek. Ha gyógyírral nem is mindig szolgálhatunk, egy megértő gesztus, egy kedves szó mindig akad, ez is sokat javíthat a betegek állapotán.

Dr. Hoczopán Dániel (1957)

Beosztás: főtanácsos, állatorvos

Jelenlegi lakóhely: Gyula

Szüllők: Hoczopán János (1930), Pojendán Ráchel (1933)

Szüllők méhkeréki lakcíme: Vasút u. 5.

Közéiskola: Ady Endre Gimnázium, Sarkad

Diploma megszerzésének helye: Állatorvostudományi Egyetem, Budapest

Diploma megszerzésének éve: 1980

Szakterület: állatorvos doktor

Jelenlegi munkahely: Magán állatorvosi rendelő

Méhkeréken jártam általános iskolába, és a mai napig is csodálattal, tisztelettel gondolok vissza általános iskolás tanáraimra, az első tanítónőmre: Martyin Györgynére, aki komolyan vett minket; erősítette az

önbizalmunkat, és érdekfeszítő volt a tanítási módszere. Sokat gondolok vissza azokra az időkre, ahogyan az akkori lehetőségeket kihasználva egészséges versenyeztetéseket hoztak létre osztályon belül.

A tananyag megkérdőjelezhető volt, s ez új vitákra, az ezekre való felkészülésre serkentett minket. Mivel falun éltünk, akkoriban minden családnak voltak állatai. Így nekem is mindennapjaim része volt a velük való foglalkozás, a fiaztatás, a beteg állatok gondozása. Az ezekben mutatkozó sikereim hamar az állatorvoslás irányába terelték az érdeklődésemet.

Mindig szerettem olvasni. A legvonzóbbak számomra a bátyám könyvei voltak, így én már akkor beleszerettem a biológia tudományába, amikor az még nem volt számomra kötelező. Aztán azon vettem magam észre, hogy élvezettel és nagyon nagy érdeklődéssel olvasom az orvosláshoz kapcsolódó tudományok alapjait.

Egész pontosan tízéves koromban kezdtem úgy igazán azt gondolni, hogy állatorvos szeretnék lenni. Amikor azonban a középiskolások országos matematika versenyén ötödik lettem, a tanáraink abba az irányba tereltek volna. Később az országos biológiai tanulmányi versenyen tizedik helyezést értem el, így már tudtam, hogy ez az én utam. A szüleim a humán orvoslás lehetőségét is többször felvetették, de ma is meggyőződésem, hogy nekem száz százalékosan sikerült megtalálnom azt a munkakört, ami számomra több mint munka.

Ebben példaképem dr. Ruzsa György – akkoriban frissen végzett állatorvos – volt, aki új, sokszínű kezelési módszereivel kiváltotta csodálatomat. Az állatorvoslásban gyerekkoromban a természettudo-

mányok rendszerességét találtam legvonzóbbnak, az egymásra fantasztikusan épülő összefüggések összességét, amik a legnagyobb hatással voltak rám. Ma is vonz ezek felhasználása, a folyamatos fejlődés lehetősége, a sikeresség, a megoldások és az eredmények a mindennapokban.

Az, hogy saját nyelve volt a településünknek, mindenképp egy nagy közösséghez való tartozás érzését adta. Mindenki számára fontos a biztonság érzése, a támogatás és a biztatás. Ha ez megvan az életünkben, akkor vagyunk képesek igazán fejlődni és nagyobb eredményeket elérni.

A román nyelv birtokában könnyedén tanultam meg más nyelveket, így már egyetemista koromban is külföldön (Németország, Lengyelország) töltöttem el a kötelező nyári gyakorlatokat, majd több országba nyertem tanulmányutat. Nem okoz gondot a külföldi szakirodalom olvasása. Előny a román nyelv ismerete abban is, hogy a román határ melletti településen működtetem a magán-praxisomat, ahová sokan járnak át Romániából.

Bennem is sokszor felmerült a gondolat, hogy miért választotta ilyen sok méhkeréki gyökerű személy az orvosi pályát. Az én időmben zajló ottani oktatásnak tudom be ezt a szerepet: az önbizalom kellő megerősítésének, és ami a legfontosabb, az alapok biztos lehelyezésének. Az utóbbi időkben ehhez hozzájárul a romániai egyetemeken való továbbtanulás lehetősége.

Dr. Gurzó Mária Magdolna (1968)

Beosztás: fogszakorvos

Jelenlegi lakóhely: Orosháza

Szülők: Gurzó László (1933), Iszály Anna (1938)

Szülők méhkeréki lakcíme: Rákóczi u. 59.

Középiskola: Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Gyula

Diploma megszerzésének helye: Carol Davila Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem,

Fogorvostudományi Kar, Bukarest

Diploma megszerzésének éve: 1989

Szakterület: fogorvos

Jelenlegi munkahely: Gurzó Fogászati Kft.

Én valóságosan is Méhkeréken születtem, a mai napig is méhkerékinak érzem és vallom magam. Egy 4 gyermekes család legkisebb gyermekeként nőttem fel, két bátyámmal (László, Zoltán) és nővéremmel (Anna) együtt. Már gyermekkorban magunkba szívtuk nyelvünket, hagyományainkat, szokásainkat, vallásunkat, nem utolsósorban a munkához való szorgos hozzáállást. Az óvodától a nyolcadik osztályig az akkori Méhkeréki Hagyományörző Román Néptánc Együttesben táncoltam. Ezt a Nicolae Bălcescu Román Gimnáziumban töltött éveim alatt is folytattam, a gimnázium táncsoportjában megszeretve a táncot, a kultúránkat.

Abban, hogy az orvosi pályát választottam, nagy szerepet játszott Zoltán bátyám példamutatása, aki

már akkor végzett orvos volt. Érdekelte az embereken való segítségnyújtás lehetősége, az orvosokat körülvevő tisztelet, a megbecsülés, a biztos megélhetés. A fogorvosi munkában a valós cselekvő tevékenység vonzott. Már akkor tisztában voltam azzal, hogy jó kézügyességgel rendelkezem, és úgy véltem, előnyömre válhat, ha a fogorvosi pályát választom.

A román nemzetiséghez való tartozásom segített megvalósítani az álmaimat! A magyar állami oktatásba nem vettek fel, de román nemzetiségiként a román egyetem kapui nyitva voltak számomra. Az egyetemre való bejutás így sokkal könnyebb volt.

Az orvosi egyetemet a bukaresti Carol Davila Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem Fogorvostudományi Karán végeztem 1989–1994 között, a magyar

és a román állam ösztöndíjasaként. Diplomám honosítása után Mezőkovácsházán kezdtem dolgozni. A mezőhegyesi polgármester többszöri felkérésére, 1996. augusztus 1-jétől fogorvosi tevékenységemet Mezőhegyesen folytattam, mintegy húsz évig. 2016. júliusától a békéscsabai 9. számú fogorvosi körzetben dolgozom.

1998. november 28-án tettem le az első szakvizsgát „Fog- és szájbetegségek” témából a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Fogorvostudományi Karán, a másodikat pedig „Konzerváló fogászat és fogpótlástan”-ból 2008-ban a Szegedi Orvostudományi Egyetem Fogorvostudományi Karán.

Érdeklődési területem az esztétikai fogászat és a mosolytervezés. Kétszer tartottam előadást a SZOTE Fogorvostudományi Karának belső továbbképzésén és egyszer a SOTE Fogorvostudományi Karán, szintén belső továbbképzés keretében. Témáim a direkt héj készítése és az üvegszálak fogászati lehetőségei voltak. Ennek kapcsán egyszer a Szegedi Körzeti Stúdió Hírműsorában interjút készítettek velem, és az MTV1 nemzetiségekkel foglalkozó műsorában is szerepeltem. Az igazi megtiszteltetés a Magyar Orvosi Kamara hivatalos lapjában megjelent két cikkem. 2018. szeptember 22-én „Az üvegszállal megerősített direkt hidak” címmel tartottam előadást Budapesten.

Férjemet, Ianos Mariust az egyetem éve alatt ismertem meg. 1994-ben kötöttünk házasságot, két

gyermekünk van. Nyolc éven keresztül mindketten a Mezőhegyeshez legközelebb lévő Battonyai Román Általános Iskola vendégtanulói voltunk, mivel nagyon fontosnak tartottuk a román nyelv írásának, olvasásának elsajátítását, a román kultúránk megismerését, ezzel együtt a román identitásunk megerősítését. Ennek tanúbizonyságaként a nyolcadik osztály befejeztével mindkét gyermekem letette a román középfokú nyelvvizsgát. 1996-ban született fiunk, Ianos Marius jelenleg Bécsben tanul az Universitat Wien Nemzetközi Közgazdaságtan Karán. 1999-ben született lányunk, Ianos Mária pedig jelenleg elsőéves orvostanhallgató a Szegedi Orvostudományi Egyetem Általános Orvosi Karán.

A méhkeréki gyökerű emberek legfontosabb erénye, hogy szorgalmasak, dolgozók, kitartóak és segítőkészek. Nem gondolom, hogy feltétlenül okosabbak vagy intelligensebbek az átlagembereknél, de ezek a jellemvonások szorgalom és kitartás nélkül mit sem érnek! A családokban, az iskolában a tanulás és a munka fontosságára való oktatást és a példamutatást is fontosnak vélem. A román nyelv ismerete természetesen sokat segít más nyelvek megtanulásában. A mi kis román nemzetiségünkhöz tartozás – és ezzel együtt a román nyelv ismerete – lehetőséget biztosított nagyon sok ember számára, mint nekem is, a romániai egyetemeken való továbbtanulásra.

Dr. Ruzsa Nóra (1991)

Beosztás: gyógyszerész

Jelenlegi lakóhely: Gyula

Szülők: Ruzsa Emil (1966), Szilágyi Judit (1969)

Nagyszülők méhkeréki lakcíme: Köztársaság u.

Középiskola: Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Gyula

Diploma megszerzésének helye: Carol Davila Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem, Bukarest

Diploma megszerzésének éve: 2014

Szakterület: gyógyszerészet

Jelenlegi munkahely: Patika és Gyógyszertár, Békéscsaba

Méhkeréki származásom nagyapámra, Ruzsa Mihályra vezethető vissza, akinek a vezetéknevét viselem. Én sosem laktam Méhkeréken, és még nagyapám is csak a gyerekkorát töltötte ott. Viszont rokonaink közül sokan ott élnek, valamint gyerekkori barátságok fűznek ehhez a kis faluhoz.

Mindig is szerettem volna segíteni az embereken. Az orvosi pálya nem vonzott sosem, inkább a gyógyszeresek általi gyógyítást választottam. A gyógyszerészet, érdekes, izgalmas, logikán épülő összetett hivatás. Ezen sokrétűség miatt választottam, és nem is tudnék mást elképzelni magamnak. A végső döntést erről gimnáziumi éveim alatt hoztam meg. Tizenegy és tizenkettedik évfolyamban már tudatosan is készültem az egyetemi évekre. Különórákat vettem a reál tantárgyakból, nyelvi órákra jártam, amikben szüleim és nagyszüleim teljes mértékben támogattak.

Nem emlékszem, hogy bárki befolyásolta volna pályaválasztásomat. A gimnáziumi osztályból senki nem jelentkezett erre a szakra. Szüleim és nagyszüleim nem orvosok, a tágabb családban sem végzett senki gyógyszerészi, illetve orvosi karon. Nem volt befolyásoló tényező számomra a román nemzetiségem sem, csak abból a szempontból, hogy Romániában folytattam a felsőfokú tanulmányaimat.

Egyszerű családból származom. A szüleim bár nem befolyásolták a döntéseimet, viszont mindig segítettek, támogattak. Ezúton is szeretném megköszönni nekik mindazt, amit kaptam, s kapok tőlük minden nap. Ők a példaképeim, valamint a nagyszüleim, akik sajnos már nincsenek köztünk.

Akinek még nagyon hálás vagyok, az egyetem elvégzése utáni első munkahelyi főnököm. Az ő véleményét a mai napig kikérem, legyen bár az szakmai

vagy magánéleti. Ó dr. Török Noémi. Köszönöm a kezdetektől való támogatását és barátságát.

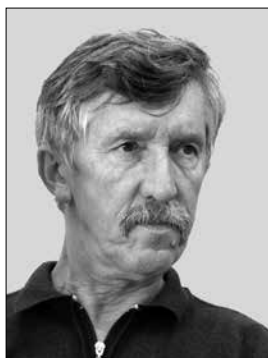
Ami a gyógyszerészi hivatásban legvonzóbb számomra, az az egymásnak való önzetlen segítségnyújtás. Nagyon jóleső érzés, amikor a betegek elégedetten térnek vissza, hálásak, hogy orvosi beavatkozás nélkül tudtunk nekik segíteni, és még a váróterembe se kell elmenniük. Ezekért az apró pozitív dolgokért érdemes minden nap dolgozni menni.

Nem tudom, miért van ilyen sok méhkeréki gyökerű ember az egészségügyi pályán, de azt gondolom, hogy a kimagasló tehetség ugyanúgy megmutatkozhat minden nemzetiségnél. Ami egy jobb, könnyebb jövőképet ad.

A határ menti városokba sok román anyanyelvű beteg jár át. Vannak bizonyos gyógyszerek, amelyekből nagyon keveset gyártanak, vagy nem is gyártanak Romániában. Így ők arra kényszerülnek, hogy a külföldi recepttel Magyarországon váltsák ki a gyógyszereiket.

Vannak esetek, amikor a román betegek átjönnek a mi kórházainkba, és igénybe veszik a szolgáltatásokat, persze magánúton. Az esetek nagy többségében recepttel távozik a kórházból, ahonnan a patikába vezet az útja.

Aki nem beszél magyarul, jó néven veszi, ha egy kis idő után áttérek a román nyelv használatára (azért nem azonnal, mert szeretek megbizonyosodni, hogy valóban román nemzetiségű-e a beteg). Sajnos a hazai román betegek a patikában már nem használják a román nyelvet. Az új szakszavak miatt magyarul konzultálunk, talán így jobban ki tudják fejezni magukat. A másik előnye a román nyelvtudásnak az, hogy a latin nyelvcsalád része. Könnyen tudunk nyelvet tanulni, ezáltal Európa minden országában el tudunk helyezkedni. Sokszor keresnek meg külföldi munkalehetőséggel. Ami itthon tart, hogy én a hazámban, itthon, a kétnyelvűséggel szeretnék sikereket elérni és a mi népünket kívánom gyógyítani.

Dr. Rokszi György (1958)

Beosztás: szakgyógyszerész

Jelenlegi lakóhely: Méhkerék

Szüllők: Rokszi György (1933), Kóra Virág (1935)

Szüllők méhkeréki lakcíme: Köztársaság u. 21/a.

Középiskola: Nicolae Bălcescu Román Gimnázium, Gyula

Diploma megszerzésének helye: Szegedi Tudományegyetem – Gyógyszerésztudományi Kar

Diploma megszerzésének éve: 1982

Szakterület: gyógyszergazdálkodás, gyógyszerértékesítés, szakgyógyszerész (1988)

Jelenlegi munkahely: Farmacie-Patika Bt. Méhkerék. Korábbi munkahelyek: Sarkadi Gyógyszertár

Én aztán igazán méhkerékinak mondhatom magam, hiszen 1958. november 10-én Méhkeréken, a Tanya 6. sz. alatt születtem, első gyermekként a családban. Hétéves koromig onnan jártam óvodába, majd beköltöztünk a faluba az akkori Sztálin utcába. Általános iskolai éveimet is Méhkeréken töltöttem, majd a Nicolae Bălcescu Román Gimnáziumba jártam, ahol Gurzó Misivel, Rokszi Tibivel és Márk Gyurival, az osztálytársammal (mindhárman orvosok lettek) sok időt töltöttünk a biológia szertárban. Lehet, ez a dolog is hatással volt rám, amikor gyógyszerészhallgatónak jelentkeztem Szegedre. Bár a fő ok régebből eredeztethető.

Általános iskola hetedik osztályába jártam, amikor édesanyám beteg lett, és az orvos gyógyszerért írt föl receptre. Mivel akkor Méhkeréken nem volt gyógyszertár, kölcsönkértem nagyapám rozsdás kerékpárját, amivel Sarkadra mentem. Nyár volt,

úgyhogy az akkori divatnak megfelelően trikóban, fekete gatyában, harmincforintos strandpapucsban kerékpároztam át a 7 km-re lévő településre. A gyógyszerkiváltást követően indultam haza. Igen ám, de jött egy nyári zápor, és rettentően megázott. Amennyiben ez nem lett volna elég, Sarkadról kijövet egy három-négy kutyából álló falka utánam eredt. Kerékpárversenyzőket meghazudtoló módon tekertem, hogy megléphessek. Akkor határoztam el, hogy gyógyszerésznek fogok tanulni, és építetek egy patikát Méhkeréken.

A Szegedi Orvostudományi Egyetem Gyógyszerésztudományi Karának elvégzése után 1982-ben Sarkadon helyezkedtem el. 1984-ben alapítottam családot. Feleségem gyógyszerértékesítési szakasszisztens. Két lányom van: Mónika pszichológus, Ildikó pedig szintén gyógyszerész. három csodálatos unokám született, akikkel szeretnék minél több időt tölteni.